

Godbiter

Kort og godt om IT-produkter og -teknologier vi finner spesielt interessante – smått og stort, gratis eller kommersielt. Nykommere på markedet og produkter vi har testet eller evaluert blir prioritert i den forbindelse, ved siden av produkter relatert til artikler i denne eller tidligere utgaver.

Linux på bedringens vei?

Det er blitt færre av Linux-distributørene de siste to årene, men knapt mindre aktivitet av den grunn. Markedsledende RedHat kommer med nye utgaver ca. hver 9. måned, og en håndfull andre aktører, med tyske SuSe og amerikanske Caldera i spissen, har tatt viktige steg i retning av å homogenisere de ulike distribusjonene – et overmodent initiativ som vi kommer tilbake til i neste utgave.

I mellomtiden har vi prøvd oss på RedHats blodferske 7.3-distribusjon, som i 'konsumentutgaven' [det finnes også en server- eller 'ENTERPRISE'-utgave] kommer på ikke mindre enn 7 CD-plater, til en pris av USD 60 over disk. Vel vant med skuffelser fra den kanten, var overraskelsen betydelig da vi etter en halvtimes installasjon/oppgradering på vår bærbare Toshiba kunne konstatere at såvel installasjonen som det resulterende system var vesentlig forbedret. Mens tidligere utgaver har hatt det aller meste av forbedringene godt gjemt langt inne i systemet, er det denne gang utsiden som tilsynelatende har fått mest oppmerksomhet. Det var på høy tid. Selv lyd og multimedia-funksjoner virker uten videre, og vi blir sittende igjen med et system som funksjonelt og praktisk kan måle seg med hva vi er vant med fra Windows – og vel så det. At avstanden fortsatt er stor frem til Macintosh, er en annen sak: Apple har det enestående fortrinn å kunne kontrollere og levere et integrert system fra bunn til topp – med udiskutable fordeler i teknisk forstand – og ulemper med hensyn til pris, konkurranse og markedsdekning.

Med RedHat 7.3 har Linux-distribusjonene nådd et nivå der en gjennomsnittlig PC-bruker med rimelig sannsynlighet kan installere et system og ende opp med et særdeles anvendelig, kanskje sågar imponerende resultat. Med StarOffice 5.2 og flere dusin andre verktøy av god kvalitet, som RedHats kommersielle distribusjon inneholder, blir den funksjonelle spennvidden fristende for stadig flere virksomheter. At vi også må leve med engelsk som språk i de fleste verktøyene, er en definitiv ulempe – for de fleste, men langt fra alle virksomheter.⁹

Hvor blir det av Windows?

“Store ord og fleskefett sit aldri fast i strupen” fikk vi stadig innprentet under oppveksten. Et bedre eksempel på hvordan dette fungerer i praksis enn IT-bransjen, kan ingen ønske seg. Fete typer og stor fantasi er en forutsetning for å klare seg blant leverandører som i like stor grad lever på forhåpninger som på virkelighet. For oss som ikke har annet valg enn å forholde oss til virkeligheten, blir dette slitsomt i lengden. En hyppigere 'REALITY-CHECK' fra leverandørsiden ville ikke vært av veien. På dette området er ingen plettfriske: Alle er syndere – og de fleste av oss er vant med å ta drømmene med en klype salt.

⁹ Vi har ikke testet den norske eller nynorske oversettelsen av RedHat 7.3 – 2 av flere dusin språkdrakter som er inkludert i systemet, og som kan velges under installasjonen.

Dagens REALITY-CHECK fra vår side havner på operativsystemet Lindows, som ble presentert med brask og bram ved siste årsskifte (se Mellvik-Rapporten nr. 91 side 33), og som skulle bane veien for allemanns-Linux – allerede i 2. kvartal i år. Kvartalet nærmer seg slutten, men hvor blir det av Lindows?

For det første – noe produkt blir det ikke før tidligst mot slutten av sommeren. Forsinkelser hører ikke bare til dagens orden i dette segmentet, det er tilsynelatende en naturlov – på linje med leverandørens ukuelige optimisme. For det andre – selskapet med det fengende navnet Lindows.com har vunnet flere runder mot Microsoft i rettsapparatet: Dommeren mener at 'Lindows' slett ikke ligner for mye på 'Windows'. Han har sågar vært freidig nok til å så tvil om hvorvidt Microsofts registrering av 'Windows' som varemerke i det hele tatt lar seg forsvare juridisk. Forholdet har forundret og opptatt mang en kommentator og ekspert siden varemerkebeskyttelse for 'Windows' ble innvilget i 1995. Mon tro hvorfor ingen har registrert 'bil' eller 'bukse' som varemerke? Dette kan bli interessant.

I mellomtiden nærmer LindowsOS 1.0 sitt lanseringstidspunkt – om vi skal feste lit til siste dose av store ord fra den kanten. Budskapet er fengende: Alle de viktigste Windows-applikasjonene – uten Windows. En drøm for en hvilken som helst PC-leverandør som plutselig kan redusere sine priser med flere hundre kroner og samtidig sitte igjen med like mye ekstra på bunnlinjen. Vi tar en titt under panseret på LindowsOS, og evaluerer substansen i august-utgaven.

Hvem er Mozilla?

Det høres ut – og ser ut – som et monster fra Jurassic Park, og inspirasjonen kom kanskje derfra en gang for lenge siden. For Mozilla har gjenoppstått, ikke fra de døde, men fra glemselen: Med opprinnelse helt tilbake til verdens første 'grafiske' nettleser, Mosaic, og som klengenavn på Netscapes nettlesere gjennom alle år, ble Mozilla sluppet på frifot da Netscape åpnet kildekoden til Navigator og Communicator i 1996. Siden har Internet Explorer gjort så godt som rent bord i markedet. At også Microsofts produkt har direkte genetiske aner tilbake til Mosaic, er forlengst glemt.

Verken Mozilla eller Netscape Communicator var imidlertid døde. Tvert imot rører de mer på seg enn på lenge i disse dager. De er kort og godt blitt to sider av samme sak: Kjernen i Mozilla 1.0 og Netscape Communicator 7.0¹⁰ er identisk, mens skallet utenpå er noe forskjellig. Mozilla er et OPEN SOURCE prosjekt, som etter en dødperiode på slutten av 90-tallet, igjen har fått god vind i seilene. Med aktiv støtte fra Netscape og America OnLine, seiler kombinasjonen opp som en signifikant aktør i nettleser-markedet – som viser seg mindre fastlåst i Microsofts favør enn mange har trodd. Over 70% markedsandel kan riktignok ikke kalles noe annet enn dominant, men det rører fortsatt på seg, og nykommeren Mozilla 1.0 har mye å by på: Langt bedre funksjonelt og stabilitetsmessig enn forgjengerne fra Netscape (6.x), og med en effektiv hastighet som umiddelbart ligner mer på Opera enn på Netscape 6 og IE5/6. Dette lover unektelig

¹⁰ Netscape Communicator 7.0 kommer på markedet i 3. kvartal. En 'test-release' ble gjort tilgjengelig i slutten av mai.

godt, og vi venter i spenning på utgaver for Mac, Unix og Linux. Det er her Mozilla har sin største mulighet til å markere avstand til IE: Samme produkt på tvers av plattformer.

Hva så med Opera? Et glimrende nisje-produkt som aldri kan bli noe annet. Det skal mer ressurser til enn Opera kan diske opp med for å spille med de store. Vi tar av oss hatten for hva selskapet har fått til, og har god tro på at de klarer seg godt i sitt segment for industrielle systemer – EMBEDDED SYSTEMS. Mobiltelefoner, PDAer, nettapparater – dette er hjemmebane for Opera. IE, Mozilla, Netscape og andre har lite å stille opp med i slike omgivelser. Her er det rom for – om ikke alle, så i alle fall mange.

ePosten sikres

Posten vil mer enn post. Gammelt nytt, men når sant skal sies har forsøkene vært lite forankret i virkeligheten så langt. Å skalere ned tilstedeværelsen i distrikter og lokalmiljøer samtidig med at nettopp de tjenestene Posten kan levere, etterspørres mer enn noen gang, forekommer oss ikke som smart.

Det får være så sin sak. At Posten i disse dager ikke bare legger øynene på epost, men også sikker epost, virker langt nærmere skomakerens lest enn mye annet vi har sett fra den kanten. På den andre siden: Utover å ha erfaring med levering og formidling av post, hva kvalifiserer den tradisjonsrike monopolisten til å gi oss pålitelig og sikker epost?

I likhet med de fleste sikre epost-løsningene vi har vært igjennom på disse sidene det siste halvåret, lagres meldingene i Postens Ekurér-løsning sentralt – i ePostens sikrede driftsmiljø. Aksess foregår via kryptert (standard SSL) nettlesergrensesnitt, som i 9 av 10 konkurrerende løsninger. Sikring av transport og lagring er med andre ord ivaretatt med velkjente og aksepterte mekanismer.

Langt mer spennende er autentiserings-problematikken, som lett blir til venstre-håndsarbeid for utenlandske leverandører vi har sett nærmere på. Posten har i samarbeid med ZebSign etablert en PKI (Public Key Infrastructure, se Mellvik-Rapporten nr. 94) der Posten står som ansvarlig autoritet. ZebSign utsteder de digitale 'identitetskortene' – i form av programvare-sertifikater som installeres på brukerens maskin. Vi antar at Smartkort og andre former for fysisk kobling til autentiseringen er mulig, selv om det ikke er en del av 'standardpakken'. Prose-dyrene for å sikre at personer og bedrifter virkelig er den de gir seg ut for, synes rimelig gode, og reguleres i detalj av avtalene som inngås med bedriftskunder. Personkunder identifiserer seg med fullt personnummer som kontrolleres mot det sentrale personregisteret og PIN-koder sendes på papir til personens hjem-meadresse i henhold til folkeregisteret.

Et godt utgangspunkt for en tjeneste de fleste har behov for, men få har oppfattet viktigheten av. Så gjenstår det å se om Posten er moden for markedsførings-oppgaven de dermed har gitt seg i kast med.

PCen krymper videre: OQO

OQO er en underlig bastard, en blanding av PDA og PC.

Nye PCer i lommeformat er blitt gjengangere det siste året. Vi har vært innom en liten håndfull av dem, og til tross for at samtlige raskt har forsvunnet under støynivået i bransjen er det ingen ting som indikerer at strømmen avtar. Nyhetsinteressen er stor, men volumene små – blant annet fordi prisene er høye: Produktene henvender seg i første omgang til POWER-USERS – trendsetterne – som er opptatt av å ha det siste og beste.

Siste tilskudd på denne stammen bærer det underlige navnet OQO – fra et selskap med samme navn. Det skiller seg fra andre produkter i kategorien gjennom å ha innebygget skjerm, slik at den faktisk kan brukes ON THE ROAD. “Ideell for selgere og andre som skal gi presentasjoner via prosjektorer”, påpeker selskaps representanter, som understreker at dette på den ene siden er en full Windows-maskin, mens den på den andre siden lett får plass i lommen.

Hvor anvendelig den er i praksis er imidlertid et åpent spørsmål: Spesifikasjonene for batterikapasitet og skjermoppløsning er fortsatt vage – utover at skjermen har ‘høy oppløsning’ og er av TOUCH-typen – som vi er vant med fra PDAer. 9 timers driftstid for batteriene antydes, men uten støtte fra konkrete data om kapasitet og strømforbruk, tar vi dette med en klype salt. Forøvrig er innholdet imponerende nok: 10 GB disk, 256 MB hukommelse, 1GHz Transmeta prosessor, Windows XP, Bluetooth og WLAN innebygget, FireWire, USB, audio og naturligvis tilkobling for dokking-stasjon.

OQO, som hører hjemme i San Francisco, og er grunnlagt av tidligere Apple-ansatte, sier heller ikke mye om hverken levering eller pris, utover at produktet skal bli tilgjengelig i 2. halvår. Dermed er det et åpent spørsmål om produktet lar seg realisere i volumer til en pris markedet er villig til å betale. At både format og egenskaper er attraktive, hersker det liten uenighet om. Vi venter i spenning. ■

Velkommen til Mellvik-Web!

Referanser, kommentarer og pekere til utfyllende materiale i forbindelse med artikler i Mellvik-Rapporten, er Web-tjenestens hovedoppgave. Den tekst-baserte søkemotoren gjør det lett å finne frem til artikler og referanser basert på uttrykk eller termer. Videre gir Web-tjenesten anledning til å sende kommentarer, forslag og andre tilbakemeldinger, samt å bestille spesialrapporter eller nye abonnemeter. Sist, men ikke minst oppdateres innholdsoversikten regelmessig med titler og temaer for artikler i fremtidige utgaver!

Referansesiden for herværende utgave finner du på Mellvik-Rapportens forside: <www.mellvik.no/MR/MR> (legg merke til at store og små bokstaver er signifikante) – eller direkte på forsiden under ‘MR Referanser’.

Følg med, og la oss få høre dine meninger!